

ÖZ/ÇEVİRİ-M SUDARSHAN SHETTY

Küratör: Hasan Bülent Kahraman

İsimsiz Untitled, 2017

Heykel Sculpture

Geri dönüştürülmüş tik ağacı ve buluntu seramikler

Recycled teak wood and found ceramics

193 x 79 x 94 cm

Görünüş itibarıyla bir arkeolojik objeye/kaba benzeyen ve bir cam vitrin içinde teşhir edilen eser, yıkılan evlerden sökülmiş ahşapların satıldığı pazar yerinde bulunarak geri dönüştürülmüş tahtalardan ve porselen kırıklarından üretilmiştir. Sanatçı burada değerli bir şeyi yeniden inşa etme sorumluluğunu üstlenmektedir ve bunun da paralelinde bir boşluk barındırdığının bilincindedir. Hem arkeolojik değere sahip olduğu izlenimi veren bir şey yapma durumu, hem de bunun insan eliyle üretilmiş bir yapı olduğu gerçeği, birbirini dışlamayan bir nitelik sergilemektedir.

İsimsiz Untitled, 2017

Heykel Sculpture

Geri dönüştürülmüş tik ağacı

Recycled teak wood

226 x 152,4 x 26 cm

Aslen ikinci el pazarından elde edilen karmaşık oymalara sahip İran halısı, belki de üzerinde atılan binlerce adımın bilinmeyen ve hayali hikayelerini taşımaktadır ve bütünüyle Mumbai etrafındaki yıkılan çeşitli evlerden sökülerek yeniden kullanılan ahşaplardan yapılmış olması da bu durumu daha da vurgulamaktadır. Halının darmadağın bir halde oluşu, insanda onu düzeltme arzusu yaratmasıyla ya da altında ne olduğuna yönelik düşüncelere sevk etmesiyle bir dramanın var olduğu hissini uyandırabilir niteliktedir. Bu anlamda, eser, kalıcı bir hal almış bir olay göndermesi içermektedir ve neyin ne zaman bir sanat objesi olarak algılanacağı konusuna ilişkin nükteli bir yaklaşıma sahiptir.

Shoonya Ghar, 2015

Video, 60', Ed. 2/3

HD video, renk, ses Color, sound

Shoonya Ghar Minyatür Model Miniature Model, 2016

Yerleştirme Installation

Geri dönüştürülmüş tik ağacı

Recycled teak wood

177,8 x 81,3 x 40,6 cm

Kim uyur, kim uyanık bu şehirde, bu evde, bu yerleşimde ve bu hiçlik kalesinde ? İnşa etme ve bilinç arasındaki ilişki nedir? Bu film, dramatik eylemlerin yerel hikaye anlatımı geleneklerindeki doğum, ölüm, seks, dans, oyun, müzik ve şiddeti temsil etme teamüllerini harekete geçirdiği sahneler canlandıran karakterlerin yanı sıra yapı yapma ve inşa etme konularını içermektedir. Birbirinden farklı bir dizi sahne canlandıran bir grup oyuncunun başını çektiği sinemasal olaylar silsilesi setin inşa edilmesi ile bir arada ilerlemektedir. Set, filmin

devam ettiği süre boyunca, paralel bir anlatı olarak, yapıları ayağa kaldıran beş usta tarafından inşa edilir. Bu set aynı zamanda galeride filmin içinde izleneceği bir sahne olarak da yeniden üretilmiştir. İzleyici filmin gösterildiği yere ulaşmak için setin içinden geçmekte ve geriye de yine setin içinden geçerek dönmektedir. Böylelikle set yapısı hem bir dolayım hem de birinci dereceden bir performans niteliğini taşımaktadır. Film, sinema anlatısı ve zamanı bakımından temel olan üç ayrı süreç niteliğindeki setin ya da sahnenin inşa edilmesi, film müziği ve oyunculuk konularını ele almaktadır. Sinemada hikaye anlatımının parçaları olan birbirinden bağımsız bu üç hat birbirine paralel akmaya devam etmekte ve hiçbir zaman bir noktada buluşarak buyurgan bir anlatı meydana getirmemektedir.

Bu bileşenler galerideki izleyiciye çeşitli inşa edilmişlik aşamalarında sunulmaktadır ve izleyiciler bu modüler parçaları kendi kişisel deneyimleri, hayal güçleri ve geçmişlerine bağlı olarak bir anlatı inşa etmek üzere bir araya getirme imkanına sahiptir. Anlatının üretilmesi için gereken farklı dolayım kaynaklarının ön plana çıkarılması ve katmanlar halinde düzenlenmesiyle, galeri, sinema anlatısına aracılık eden bir mekana dönüşür. Oyuncuların eylemleri set yapısı tarafından sağlanan sahneleme düzeni içinde gözler önüne serilirken, izleyicinin filmi izleme deneyimi, filmin açık uçlu yapısını çözmek üzere bu sahnenin açtığı mekana adım atmasından geçmektedir. Filmi yapan kişi ise, bir *auteur* olarak, çözünüp bu dolayım katmanları içine karışmıştır.

Bu çalışma, kendinden sonra gelen ünlü şair Kabir'i de etkilemiş olan 12. yüzyıl şairi Gorakhnath'ın şiirsel bir eserine dayanmaktadır. Bu şiir geleneği idollere ibadet etmeyi reddetmiş ve dizelerini, beden ve ötesinin metaforları olarak doğa ve çevre göndermeleri içeren, yapı dünyası ve içindeki şeylerin somut sembolizmiyle doldurmuşlardır. Anlatı ve estetik yapı açısından, uzun şiirlerin birbiri ardına gelen dizeleri çözüme kavuşmamış ve açık uçlu çelişkiler ortaya koyarken, yapısal olarak birbirine bağlı kalmayı sürdürmektedirler. Filmin kavramsal biçimi bu parçaların birbirinden ayrılıp birbirine karşıt konumlanacak şekilde yerleştirilebilmesi olasılığını ortaya koymakta, böylelikle gerçek olanla hayal edilen arasında bir ilişki keşfetmeyi olanaklı kılmaktadır. Filmin deneyimlenmesi de bu estetik fikirlerin güncel formlar ve mecralar üzerinden, galeri/müze mekanında yeniden üretilmesine imkan sağlamakta ve bu sayede sinema deneyimi ve sinemasal temsil konularındaki yerleşik kabullere meydan okumaktadır.

İsimsiz Untitled, 2013

Heykel Sculpture

Çelik, pirinç, cam Steel, brass glass

28 x 24 x 24 cm

Dünyanın çeşitli yerlerinde muhafaza edilen bir kilogram ölçüsüne karşılık gelecek standart ağırlıkların (IPK - Uluslararası Kilogram Prototipi) ardında yatan düşünceye cevaben üretilmiştir. Zaman içerisinde bu standartların her birinin ağırlıkları değişmiştir ve bu bakımdan aslında standart mefhumu sorgulanmaktadır.

Bu çalışma, kendi bedensel varlığımızı algılayışımıza çok benzer bir niteliğe sahip, ağırlık ve kütle düşüncesini temsil etmektedir.

Bu eserleri genel hatlarıyla 'modernist' bir yöntem izleyerek birer heykel haline getirmiş olmam, herhangi bir ölçü bağlamında belli bir standardın aslında nasıl da bir mit olabileceğine ve bunun büyük ölçüde dış dünyanın öznel algılanışıyla ilgili bir mesele olduğuna işaret etmektedir.

A Song A Story, 2016

Video, 24' 18''

2 vitrin, Ed. 2/3

HD video, renk, ses Color, sound

Bu eser, dayanak noktasını inşa edilmiş iki nesnenin oluşturduğu iki kanallı bir videodan meydana gelmektedir. Bir çiftin evi ve bir kamusal alan, bu çift ile birlikte bu eserde rol alan ana karakterlerdir. Bilinen bir Güney Hint halk masalından yola çıkarak oluşturulmuş anlatı, görünüş itibarıyla basit bir nitelik sergilemektedir. Kadın, yani öyküdeki adamın eşi, yalnızdır ve uyumaktadır. Onun verdiği nefesten, daha önce

gün yüzüne çıkmamış bir öykü ve bir şarkı peydah olur. Örtülü kalmış ve bastırılmış olmaya kızgınlık duyan bu olası anlatılar, dil ve müzikle biçimlenerek kadının bedenindeki tutsaklıklarından kaçıp kadından öç almaya koyulurlar. Bir erkek şemsiyesi ve bir çift erkek ayakkabısı biçimine girerek, kapının dışına yerleşirler. Kadının kocası hava kararırken eve döndüğünde, evde bir başkasının bulunduğu işaret eden bu belirtiler karşısında şaşkına döner ve sorup sormadan oradan uzaklaşır. Kadın ise hala uyumaktadır. Gece çöktüğünde, adam halka açık bir alanda sığınacak bir yer bulur. Bir başına kalan adam, karanlıkta birbiriyle sohbet eden sesler duymaya başlar ve giderek bu seslerin insanların uykuya dalmasıyla söndürülen farklı evlerin lambalarına ait olduğunu anlar. Karanlığa yavaş yavaş ışık tutan lambalar arasındaki sohbete kulak misafiri olan adam, şemsiyenin ve ayakkabıların hiç kimseye, yani başka bir adama ait olmadıklarını öğrenir. Bunlar sadece karısının sessizliği içine gömülü, uykudaki, bilinçdışı benliğine ait şarkının ve öykünün büründükleri biçimlerdir. Geri dönüp şarkının ve öykünün hikayesini karısına anlatır ve eşi, ondan kaçmalarının ardından bunlara dair hiçbir bilgiye sahip olmadığı ya da bağlantısının bulunmadığı bu şarkı ve öykünün kökenini duyunca hayrete düşer.

Bu hikaye, hem videonun gösterildiği iki kanalı, hem de kadının önünde uyuya kaldığı televizyonu içeren birden çok ekranda tekrar ve tekrar anlatılmaktadır. Her ne kadar eşzamanlı olsalar da, bu mekanlardan yayılan anlatılar bir yandan da adım adım ilerleyen bir zaman hissi ve dil ve müzik mecraları aracılığıyla dünyaya gelen anlatının içerdiği ihtimaller konusunda bir gerilim duygusu da yansıtmaktadır. Bireyin bilinçdışında yer alanlar kendi başına buyruk bir hayat sürdürür, hatta kendine ait bir hayata sahip olmayı talep eder. Mekanı çevreleyen ve zamanı kapsayan, biri konut, diğeri halka açık bir alan olan iki yapı, gerçekleşen olayları kapsayan bir nitelik sergilemektedir, ancak bu sadece ismen böyledir. Gerçekleşmemiş ihtimallere dair algılar, gerçek ve sanal arasındaki git gel trafiği, hem ekranda hem de ekran dışında varlık bulur, çünkü setler ve aktörler sürekli çerçevenin dışına taşmaktadır. Merkezine, kendi potansiyelinden bihaber bir zihin ve onun nesnelere, ışıklarda ve seslerdeki çoklu kırılmalarını yerleştiren video, biçimsel olarak doğrusallığı allak bullak eden bir zaman algısı yaratmaktadır. Performansın gerçekleştirilmesi için bu alanın dışında inşa edilmiş olan set de öykünün ve şarkının hikayesine ekranların haricinde bir zemin oluşturmak üzere galeri mekanına getirilmiştir.

Felsefi bakımdan da eser, bir öykünün ne zaman bir öykü ve bir şarkının ne zaman bir şarkı olduğu sorusunu gündeme getirmektedir. Ne tür bir mekan bunların ortaya çıkmasına olanak vermektedir ve bunları sessizliğe mahkum eden nedir? Sanatçının yakın zamanda izlediği güzergah dahilinde, müzik, sinema, performans ve folkloru bir araya getirerek gerçekleştirdiği bu proje, güncel sanat bağlamında kanıksanan bilgi ve bilgeliği farklı şekillerde ele almanın imkanlarını da ortaya koymaktadır. Eser alegorik bir niteliğe sahiptir ve aynı anda hem felsefi hem de maddi bir zemine sahip olan, yaşamımız içinde dile getirilmeden, üstü kapalı bir şekilde var olan ve çeşitlilik gösteren zaman ve mekan kavrayışlarını sorgulamak üzere tutarlı bir biçimde ana akım sanat tarihi hattının dışında kalan formlara göndermeler içermekte ve bunu yaparken de baskın politik kurguları birer referans noktası olarak kabul etmemektedir.

Sanatçı ve Galerie Krinzinger'in izniyle

Courtesy of the Artist and Galerie Krinzinger